

HIZKUNTZA PROIEKTUA

2021-22

AURKIBIDEA

1. IKASTOLAREN IBILBIDEA ETA TESTUINGURU SOZIOLINGUISTIKOA

1.1 Ikastetxearen aurkezpena eta testuinguru soziolinguistikoa

1.2 Ikastetxeko kideen hizkuntza-eskakizuna

1.3 Hizkuntza Proiektuaren beharra

2. HIZKUNTZA-PROIEKTUAREN DEFINIZIOA ETA EZAUGARRIAK

2.1 Hizkuntza Proiektuaren definizioa

2.2 Hizkuntza Proiektuaren ezaugarriak

2.3 Hizkuntza-proiektuaren kokapena

2.4 Helburu orokorrak hizkuntzekin

2.5 Ikastolako ibilbidea amaitzen dutenean, nolako ikasleak izatea nahi dugu?

2.6 Lorpen-mailak

3. HIZKUNTZA-PROIEKTUAREN OINARRI TEORIKOAK

3.1. Ikastolen hezkuntza-ereduaren printzipioak

3.2 Pertsona eta gizarte eredia

4. PLAN ESTRATEGIKOA.

5. URTEKO PLANA

6. URTEKO MEMORIA

1. IKASTOLAREN IBILBIDEA ETA TESTUINGURU SOZIOLINGUISTIKOA

1.1 Ikastetxearen aurkezpena eta testuinguru soziolinguistikoa

Argia Ikastola Fontellasen kokatuta dago. 1984ko azaroaren 5ean sortu zen, eta 1993ko otsailaren 10ean eratu zen kooperatiba gisa. Era berean, 2006ko urriaren 13tik Nafarroako Gobernuaren itunpeko erregimenean sartuta dago.

Eskualdeko ikastola bat gara, ikasleak Erriberako hainbat herritatik etortzen baitira: Tutera, Fontellas, Alesbes, Cadreita, Arguedas, Corella, Cintruenigo, Buñuel, Cascante, Murchante eta Alfaro. Gaur egun, haurrak 12 hilabeterekin sar daitezke ikastolara, eta derrigorrezko hiru etapak D ereduan eskaintzen ditugu: Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza.

Nafarroako Euskarari buruzko 18/1986 Foru Legeak eremu ez-euskaldunean sartzen du eskualde hori, baina Administrazioak 2016-2017 ikasturtetik eskaintzen du euskarazko eredia eskola publikoan, Haur Hezkuntzako lehen mailan D ereduan izena emateko aukera emanez.

Eskualde honetako hizkuntza nagusi eta ofizial bakarra gaztelania da. Zalantzarik gabe, esan daiteke ikastolatik kanpo euskararen erabilera-eremuak oso murrizak direla. Gaur egun, kalean entzuten den hizkuntza nagusia gaztelania da. Gainera, Administrazioak antolatzen dituen ia ekitaldi eta jarduera guztiak gaztelaniaz egiten dira. Hedabideei dagokienez, gehienak gaztelania hutsean daude, baina prentsa eta irratia euskaraz jasotzeko aukera dago, eta Hizkuntza Eskola Ofizialak, AEK-k eta Helduen Etengabeko Prestakuntzako zentroek euskaraz ikasteko aukera eskaintzen dute.

1.2 Ikastetxeko kideen hizkuntza-eskakizuna

Ikasle gehienek lehen hizkuntza gaztelania da, familietan gehien erabiltzen dena. Familia batzuetan, gurasoetako batek euskaraz hitz egiten du, eta gutxi batzuetan biak euskaldunak dira. Guraso euskaldunak, guztira, % 27,4 dira.

Curriculum-arloari dagokionez, ikastolako irakasle guztiak elebidunak edo eleaniztunak dira. Curriculumekoak ez direnetan, berriz, kideen hizkuntza-eskakizuna askotarikoa da: Administrazioako, sukaldeko, jantokiko, mantentze-lanetako eta atsedeneko langileak elebidunak dira; baina garbitzaileak eta eskolaz kanpoko irakasleak daude euskaraz hitz egiteko gai ez direnak. Dena dela, gure helburua da etorkizunean guztiok euskaraz hitz egiteko gaitasuna izatea.

1.3 Hizkuntza Proiektuaren beharra

Pertsonaren garapen globala errazteko, egungo eskolak hezkuntza-eredu eleaniztunak diseinatu behar ditu, eta argi izanik Argia Ikastolak, Ikastolen mugimenduko kide den aldetik, euskararekiko konpromisoa partekatzen duela, gure ikastolaren helburua euskaldun eleaniztunak heztea izango da.

Argia Ikastolan dokumentu bat behar genuen, hizkuntzen irakaskuntzari eta erabilerari buruzko alderdiak jaso eta horiei buruzko erabakiak jasoko zituena. Hori izan zen hizkuntza-proiektu honen arrazoia eta helburua; eta, Nafarroako Hegoaldean dagoen ikastetxe gisa, testuinguru zehatz horren berezko ezaugarriak hartu ditugu kontuan hizkuntza-proiektua egiterakoan. Azpimarratu nahi dugu hizkuntza-proiektu hau Argia Ikastolako komunitatea osatzen dugun kide guztiona dela. Hizkuntzen irakaskuntza irakasleei dagokien arren, erabilera guztion erantzukizuna da, eta estamentu bakoitzak bere mailan duen inplikazioa adierazi behar du.

Hizkuntza-proiektua idatzi eta gainerako hezkuntza-komunitatearekin sozializatu ondoren, proiektua gauzatzeko plana egingo da. Hau da, plan estrategiko bat diseinatu behar dugu, epe jakin batean lortu beharreko helburuak adostuta definitu behar ditugu, eta helburu horiek lortzeko ekintza egokienak identifikatu eta sekuentziatu behar ditugu. Plan hori lau urterako izango litzateke, eta ikastolan egindako diagnostikotik, 2010ean idatzitako PEtik eta etapetan aurreikusitako beharretatik abiatuko litzateke.

2. HIZKUNTZA-PROIEKTUAREN DEFINIZIOA ETA EZAUGARRIAK

2.1 Hizkuntza Proiektuaren definizioa

Argia Ikastolako Hizkuntza Proiektua ikastolan lantzen diren hizkuntzen ikaskuntzari eta erabilerari buruzko alderdiak biltzen dituen eta horien tratamenduari koherentzia ematen dion proiektua da.

Hauek dira proiektu honen eginkizunak:

- A) Ikastolako eremu pedagogiko eta instituzionaletan gertatzen diren hizkuntza-ekintzak aztertzea.
- B) Hezkuntza-komunitate osoaren lankidetzan sistematikoki eta batera orientatzea, hautemandako premien irizpide komunetan oinarrituta.

Hizkuntza-proiektuaren eginkizun nagusi bat da komunikazio-egoera desberdinetan sortzen den hizkuntza-erabilera hobetzen eta garatzen joatea, eta horietako bakoitzean berariaz eragin behar du, plangintza zehatz eta fokalizatu baten bidez. Beraz, plangintza hori honako hauek osatuko dute, besteak beste: hizkuntza-ekintza horien ezaugarrien azterketa eta deskribapena,

ekintza horien hobekuntzan eragiteko lan-metodologia espezifikoak, ekintza bakoitzean esku hartzen duten eragileen profila eta prestakuntza-ildoak, horiek izango baitira Hizkuntza Proiektuaren muina.

Ezinbestekoa da ikastolaren komunikazio-testuingurua zehatz-mehatz aztertzea eta hizkuntzen garapenean eragiten duten eremuko hizkuntzekin esku hartzeko eremuak identifikatzea, hizkuntzen tratamendua ikuspegi sistemiko batetik bideratu ahal izateko, eremu eta eragileen arteko elkarrekintza eta koherentzia bermatuz.

Hizkuntza gutxituan irakasten duten eskolek irakaskuntza-metodologia orokorrak aukeratzeko orduan lehentasuna eman beharko liekete irakaskuntza-ikaskuntza prozesuak eskaintzen duen komunikazio-testuingurua hobekien aztertzen dutenei.

Gainera, komunikazioaren eta hizkuntzaren erabilera sustatzen duten hizkuntza irakasteko metodologiak erabili beharko dira (ikasgelan eta eskola-giroan, oro har), kasu gehienetan gizarte-inguruneak ez baitu komunikazio-jarduera nahikorik eskaintzen ikasleen hizkuntza-garapenerako.

Gainera, komunikazioaren eta hizkuntzaren erabilera sustatzen duten hizkuntza irakasteko metodologiak erabili beharko dira (ikasgelan eta eskola-giroan, oro har), kasu gehienetan gizarte-inguruneak ez baitu komunikazio-jarduera nahikorik eskaintzen ikasleen hizkuntza-garapenerako.

2.2 Hizkuntza Proiektuaren ezaugarriak

Argia Ikastolaren Hizkuntza Proiektuak honako ezaugarri hauek izango ditu esparru integral batek eskatzen dituen baldintzak betetzeko:

Koherentzia. Ikastolak koherentzia izango du bere Hezkuntza Proiektuan definitutako izaera eta helburuekin. Hezkuntza Proiektuak ikastolak hezkuntzari eta hizkuntzei buruz duen helburua eta ikuspegia jasotzen dituenek, Hizkuntza Proiektuan hartzen diren erabaki guztiak baldintzatzen ditu. Hezkuntza Proiektua izango da, beraz, edozein Hizkuntza Proiekturen jatorria.

Egokitasuna. Argiako Hizkuntza Proiektuak ikastolaren testuinguru sozioekonomiko, linguistiko eta kulturalera egokitutako hizkuntza-prestakuntzako ibilbide bat garatuko du.

Legezketasuna. Hizkuntza-proiektuak kontuan hartuko du Nafarroako Hezkuntza Sistemak zehazten dituen hizkuntzekiko lege-esparrua, eta ikastolaren hezkuntza-proiektuaren koherentzia zainduko du beti.

Integrala eta parte-hartzailea. Hizkuntza-proiektuak ikastola osatzen duen hezkuntza-komunitate osoari eragiten dio; proiektuan adierazitako irizpideak bertako kideen

parte-hartzearen eta inplikazioaren arabera gauzatuko dira. Bere erabakiek hezkuntza-komunitateko kide guztiak konprometituko dituzte. Gainera, ikastolako bizitzan hizkuntza-eragile dinamikoak izan behar dute Hizkuntza Proiektuan jasotako printzipioek eta horietatik eratorritako ekimenek.

2.3 Hizkuntza-proiektuaren kokapena

Hizkuntza-proiektuaren xedea izango da Ikastolako Hezkuntza Proiektuan hizkuntzen tratamenduari buruz ezartzen diren printzipioak garatzea eta, ondorioz, Ikastolaren Hezkuntza Proiektuan txertatuko da, gure errealitatera, gure testuinguru sozioekonomiko-linguistikora eta kulturalera egokitzen den hezkuntza-jarduera modu koherentean landuz.

Era berean, Hizkuntza Proiektuan jasotako erabakiek eragin zuzena izango dute Ikastolako Curriculum Proiektuan, non ikaskuntzaren irakaskuntza bideratzeko irizpideak jasotzen diren. Argia Ikastolak gizartearen hizkuntza-beharrei erantzutea du helburu. Erronka horri aurre egiteko, honako ezaugarri hauek bete beharko lituzke:

- Euskaldun izatea, euskararen eta euskal kulturaren eragile.
- Eleaniztuna izatea, euskara ardatz hartuta.
- Gizartean integratuta egotea.
- Hezkuntza-komunitate osoaren parte-hartze aktiboa bultzatzea.
- Berritzailea izatea

2.4 Helburu orokorrak hizkuntzekin

Ikastolen hizkuntza-proiektuak jasotzen duen bezala, ikastola honen helburua euskaldun eleaniztunak heztea da. Gainera, hizkuntza-proiektu honen helburu garrantzitsu bat hizkuntza eta kultura guztiekiko errespetu- eta balorazio-jarrerak garatzea izango da.

Horren arabera, Argia Ikastolak honako helburu orokor hauek hartzen ditu bere gain ikastolek zehaztutako hizkuntzei dagokienez:

Ikastolak hezkuntza euskalduna eman nahi die ikasleei, euskara ondo menderatuz, euskara eta euskal kultura transmititzeko, garatzeko eta indartzeko konpromisoa hartuz. Gauzak horrela, ikastolak euskal hiztunak hezi nahi ditu, euskararekiko motibazioa eta harekiko jarrera baikorra etengabe azpimarratuz.

Ikastolak euskaldun eleaniztunak hezi nahi ditu hezkuntza eta hizkuntza proiektuaren ardatz gisa, beste hizkuntza batzuen beharrezko ezagutza eta erabilera erraztuz.

Ikastolak bere hezkuntza komunitatearen barne bizitza euskaraz burutu nahi du era guztietako harremanetan, euskararen eta euskal kulturaren transmisioa, garapena eta hedapena horretarako sortutako hedabideetan ziurtatuz.

Ikastolak eragile izan nahi du bere komunitatean euskararen normalizazioan. Hala, beste gizarte-eragile eta erakunde batzuekin lankidetzan aritzeko borondatea du.

2.5 Ikastolako ibilbidea amaitzen dutenean, nolako ikasleak izatea nahi dugu?

Galdera horri erantzunez, ikaslearen irteera-profila egiten da, eta horren arabera antolatzen da ikaslearen ibilbidea. Profil horiek HIZAN, HEGIN eta EKI proiektuek bermatuko dituzte. Ezaugarri hauek lehenesten ditugu:

- Euskaldun konprometitua, euskal curriculumean euskara eta euskal kultura ardatz duten gazteak prestatuz.
- Euskaldun eleaniztunak izatea: hizkuntzen tratamendu integrala eta integratua egiten dugu, egoera bakoitzak eskatzen duen ezagutza eta erabilera egokia ziurtatuz.
- Edozein bizi-egoeratan trebea izatea lortzea: pentsatzen eta ikasten jakitea, komunikatzea, elkarrekin bizitzea, norbera izatea, egitea eta ekitea.
- Ikaslea digitalki gai izatea IKTen erabilera arlo guztietan integratzeko.
- Lankide izatea lankidetzan, ikaskuntza kooperatiboa bultzatuz.
- Hartzaille kritikoa eta ekintzaile gogoetatsua izatea; horretarako, ikaslearen eginkizun aktiboa indartzen duten egitura pedagogikoak erabiltzen ditugu, hala nola proiektuen metodologian oinarritutako hezkuntza, tailerrak, zein espaziotakoak diren.
- Konfiantza bere buruarengan eta jokabide etikoa KIVA, SKOLAE eta Emozio Hezkuntza landuz.
- Autonomia eta inizatibaduna.

2013-14 ikasturtetik, EKI ikasmaterialarekin lan egiten dugu Bigarren Hezkuntzan, baita Lehen Hezkuntzako bigarren eta hirugarren zikloetan ere. EKI proiektua gaitasunetan oinarritutako materiala da. Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzako lehen zikloan Konfiantzaren eta Integrazioaren Pedagogian oinarritutako programak martxan daude.

2.6 Lorpen-mailak

Helburua ikastolan trebatutako euskaldun eleaniztunek prestakuntza prozesuaren amaieran hizkuntzetan maila jakin bat lortzea da. Europako Erreferentzia Esparruak proposatzen duen graduazioa kontuan hartzen da (Europako Kontseilua, 2005):

Euskara eta Gaztelania B2 maila. Erabiltzaile Independente Aurreratua.

Gai da testu konplexuen ideia nagusiak ulertzeko, bai gai zehatzei buruzkoak, bai abstraktuei buruzkoak, bai bere espezialitateko testu teknikoei buruzkoak. Bertako hitzuneekin hitz egin daiteke, jarotasunez eta naturaltasunez, solaskide batek eta besteak elkar ulertzeko ahaleginik egin ez dezaten. Gai askori buruzko testu argi eta zehatzak sor ditzake, eta gai da gai orokorren ikuspegi jakin bat defendatzeko, aukera bakoitzaren alde eta aurka argudiatuz.

Ingelesa: B1 maila. Erabiltzaile independentea, Atalase maila.

Argi eta hizkuntza estandarrean idatzitako testuen puntu nagusiak ulertzeko gai da, lan-eremuan, esparru akademikoan eta aisialdian ezagunak diren gaietarako buruzkoak. Badaki hizkuntza hori erabiltzen den lurraldeetan zehar bidaiatzean sor daitezkeen egoera gehienetan moldatzen. Gai ezagunei edo interes pertsonaleko gaietarako buruzko testu errazak eta koherenteak osa ditzake. Gai da esperientzien, gertaeren, nahien eta asmoen berri emateko, bai eta bere iritziak laburki arrazoitzeko edo bere asmoak azaltzeko ere.

3. HIZKUNTZA-PROIEKTUAREN OINARRI TEORIKOAK

3.1. Ikastolen hezkuntza-ereduaren printzipioak

Hezkuntza, giza eskubideen eta oinarrizko askatasunaren sustatzailea: ikastolak Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalaren (1948) 26. artikuluari atxikitzen zaizkio, non pertsona orok oinarrizko ikasketak doan egiteko hezkuntzarako duen eskubidea aldarrikatzen den; hezkuntzaren giza identitatea erabat garatzeko eta giza eskubideen eta oinarrizko askatasunen errespetua indartzeko hezkuntza-helburuari atxikitzen zaion, eta seme-alabek lehentasunezko eskubidea hautatzeko duten eskubideari atxikitzen zaion.

Guztionezko eskola inklusiboa. Euskal gizartearen izaera multikulturala dela eta, Ikastolek guztionezko eskola inklusiboaren aldeko apustua egiten dute, Euskal Herriko pentsamolde eta portaera sozial, politiko eta erlijioso desberdinak integratuz eta orekatuz. Hau da, maila sozial eta ekonomiko guztietako pertsonentzat irekiak izatea, aukera-berdintasuna bermatzea eta ikasleek euskal gizarte kohesionatu, Europan integratu eta munduari lotutako batean bizitzen ikastea dute helburu.

3.2 Pertsona eta gizarte eredia

Hezkuntza-prozesuaren helburua da pertsona banaezinaren dimentsioen garapen-maila handiena eta orekatuena lortzea, gizabanako, bazkide eta naturako kide gisa.

Ikuspegi horretatik, hezkuntzaren helburuak eta bizitzaren arrakasta ezagutzeko parametroak honako hauek izango lirateke: batetik, pertsonak gizabanako gisa eskuratutako gaitasunen

garapen-maila; bestetik, bizikidetzako baldintzak eta gizartearen garapen-maila hobetzeko egindako ekarpenak; eta, azkenik, natura kontserbatzeko eta iraunkortasuna lortzeko egindako ekarpenak.

Bizitza osorako hezkuntzaren ikuspegi integral hori lortzeko, Ikastolen Hezkuntza Proiektuak pertsona guztiek beren gogobetetasunerako eta garapen pertsonalerako, herritar aktiboak izateko, gizarteratzeko eta enplegurako beharko dituzten oinarrizko gaitasunak garatzen saiatuko da.

Euskal eskola

Komunitate eta herri guztien egitekoa eta eskubidea da beren kulturaren dimentsio guztiak babestea, bizitzea, berregitea eta garatzea, eta kideei transmititzea familiaren, eskolaren eta gainerako komunikazio-moduen bidez. Horregatik, ikastolen mugimendua euskara eta euskal kultura transmititzeko, garatzeko eta bultzatzeko konpromisoan oinarritzen da, betiere hurbileko eta urruneko kulturei atea irekiz.

4. PLAN ESTRATEGIKOA.

Plan estrategikoa ikastolak bere beharrei erantzuteko lau urterako garatuko duen kudeaketa-plana da. Diagnostikoan identifikatutako premia guztiei aldi berean erantzun egokia ematea zaila denez, ikastolaren beharrei eman beharko zaie lehentasuna. Gero, lehentasun estrategiko horiei aurre egin ahal izateko, hizkuntzen garapenean eta, bereziki, euskararen garapen eta normalizazioan eragin handiena izan dezaketen estrategiak zehaztu beharko dira, eta horiek gauzatzeko plan zehatz bat egin beharko da.

Pertsonaren garapen globala errazteko, egungo eskolak hezkuntza-eredu eleaniztunak diseinatu behar ditu, eta argi izanik Argia Ikastolak, Ikastolen mugimenduko kide den aldetik, euskararekiko konpromisoa partekatzen duela, gure ikastolaren helburua euskaldun eleaniztunak heztea izango da.

Argia Ikastolan Hizkuntza Proiektu bat diseinatu dugu, hizkuntzen irakaskuntzari eta erabilerari buruzko alderdiak jasotzen dituen eta horien inguruko erabakiak jasotzen dituen. Bestalde, Nafarroako Hegoaldean kokatutako ikastetxea izanik, proiektu honek gure testuinguru zehatzaren berezko ezaugarriak hartu ditu kontuan.

Hizkuntza-proiektu hau Argia Ikastolako komunitatea osatzen dugun kide guztiona izanik, ikastolako estamentu bakoitzak, bere mailan, bere inplikazioa adierazi behar du.

Hizkuntza-proiektua idatzi ondoren, proiektua gauzatzeko plana egingo da. Hau da, plan estrategiko bat diseinatu behar dugu, epe jakin batean lortu beharreko helburuak adostuta definitu behar ditugu, eta helburu horiek lortzeko ekintza egokienak identifikatu eta

sekuentziatu behar ditugu. Plan hori lau urterako izango litzateke, eta ikastolan egindako diagnostikotik, 2010ean idatzitako PEtik eta etapetan aurreikusitako beharretatik abiatuko litzateke.

5. URTEKO PLANA

Urteko planak lau urterako aurreikusitako plan estrategikoaren urteko hustuketarekin osatuko dira. Horien bidez, ikastolak antzemandako beharrei pixkanaka erantzungo litzazieke.

Dokumentu hau plan estrategikotik dator. Beraz, dokumentu honek hizkuntzekin lotutako eragin-eremu guztiak ere jasoko ditu. Aurrekoan bezala, zuzendaritza-taldeak eta Hizkuntza Proiektua Taldeak izango dute 5. urrats honen ardura. Hizkuntza Proiektua Taldeak urteko plana idatzi eta proposatuko du, eta zuzendaritzak haren onarpena izapidetuko du.

6. URTEKO MEMORIA

Hau da urteko plana ebaluatzeko prozesua. Urrats honetan plangintza-fitxaren jarraipena egiten da. Urteko helburuak hiru hilean behin ebaluatu beharko lirateke, eta urtean zehar lortutakoa baloratu. Dokumentu horretan ikastaro-planera egindako egokitzapenak jaso beharko lirateke.